

Закон о државној управи

Закон је објављен у "Службеном гласнику РС", бр. [20/92](#) и [48/93](#). Види: [Одлуку УС РС IY број 212/92 - 6/93-145](#). Види: [чл. 84. Закона - 53/93-2467](#). Види: [чл. 2. Закона - 67/93-3111](#). Види: [чл. 68. Закона - 48/94-1497](#). Види: [чл. 217. тач. 2\) Закона - 49/99-917](#). Престао да важи изузев одредаба [чл. 22-37. и члана 92.](#) - види: [чл. 93. Закона - 79/2005](#). Види: [чл. 32. Закона - 101/2005-28](#).

Глава прва

ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Послове државне управе обављају министарства.

За обављање одређених послова државне управе из делокруга органа који због своје природе, целовитости и начина обављања захтевају самосталност и посебно организовање могу се образовати органи управе у саставу министарства.

За обављање стручних послова и послова државне управе, кад је то законом одређено, образују се посебне организације.

Министарства и посебне организације (у даљем тексту: органи државне управе) образују се законом.

Члан 2.

Органи општине, града Београда, градова и аутономних покрајина обављају одређене послове државне управе кад су им поверени законом (у даљем тексту: органи којима су поверени послови државне управе).

Послове државне управе обављају и предузећа, установе и друге организације кад су им законом поверени као управна овлашћења.

Члан 3.

Органи државне управе обављају послове на основу и у оквиру Устава и закона.

У оквиру надлежности органа државне управе, овлашћено лице примењује прописе и, на основу утврђених чињеница и других околности, по свом уверењу оцењује доказе, доноси акте и предузима друге управне мере и радње.

Појединачни акти, мере и радње органа државне управе заснивају се на закону или другом пропису донетом на основу закона.

Органи државне управе дужни су да свакоме обезбеде једнаку правну заштиту у остваривању његових права, обавеза и интереса.

Члан 4.

Послови из делокруга органа државне управе утврђују се законом (у даљем тексту: надлежност).

Члан 5.

Рад органа државне управе доступан је јавности.

Јавност у раду органа државне управе може се ограничити или искључити у случајевима утврђеним законом.

Рад органа државне управе подложен је критици грађана, као и јавној контроли грађана на начин утврђен законом.

Члан 6.

Запослени у државним органима и постављена лица дужна су да обављају своје послове савесно и непристрасно, при чему се не могу руководити својим политичким убеђењима, нити их могу изражавати и заступати.

Забрањено је у органима државне управе оснивати политичке странке и друге политичке организације или заједнице њихове унутрашње организационе облике.

Члан 7.

Средства за финансирање послова државне управе обезбеђују се у буџету Републике.

Глава друга

ПОСЛОВИ ОРГАНА ДРЖАВНЕ УПРАВЕ

1. Врсте послова

Члан 8.

Министарства:

1) примењују законе и друге прописе и опште акте Народне скупштине и Владе и опште акте председника Републике, односно обезбеђују њихово извршавање;

2) решавају у управним стварима;

3) врше управни надзор;

4) припремају законе, друге прописе и опште акте, и

5) обављају стручне и друге послове утврђене законом и другим прописом.

Члан 9.

Министарства непосредно примењују законе и друге прописе и опште акте доношењем управних и других аката, предузимањем управних и других мера и вршењем управних и других радњи.

Министарства обезбеђују извршавање закона, других прописа и општих аката доношењем прописа, вршењем управног надзора, пружањем стручне помоћи и старањем о њиховом благовременом и законитом извршавању.

Члан 10.

Министарства решавају у управним стварима о правима, обавезама и правним интересима грађана, правних лица или других странака.

Члан 11.

Министарства врше управни надзор:

- 1) надзором над законитошћу рада предузећа, установа и других организација, када је то законом утврђено,
- 2) надзором над законитошћу аката предузећа, установа и других организација кад они на основу закона решавају о правима, обавезама и правним интересима грађана и других правних лица,
- 3) инспекцијским надзором.

Члан 12.

У вршењу надзора над законитошћу рада министарства:

- 1) предлажу, односно покрећу поступак за оцену законитости општих аката предузећа, установа и других организација;
- 2) предлажу престанак, односно забрану рада предузећа, установа и других организација;
- 3) налажу извршавање законом одређених обавеза;
- 4) покрећу иницијативу за другачије уређивање законом уређених односа и
- 5) предузимају друге мере за које су овлашћени законом.

Члан 13.

Надзором над законитошћу аката министарства контролишу законитост управних аката предузећа, установа и других организација којима су поверена управна овлашћења и предузимају мере за које су овлашћени законом.

Члан 14.

Инспекцијским надзором, министарства остварују непосредан увид у пословање и

поступање предузећа, установа и грађана, у погледу придржавања закона и других прописа и општих аката, изричу управне мере и предузимају друге радње за које су овлашћени законом.

Члан 15.

Министарства припремају законе и друге прописе и опште акте из свог делокруга, у складу са својим надлежностима и обављају друге послове утврђене законом.

Министарства обављају послове који се односе на развој, програмирање, организацију и унапређење рада у области за коју су образована.

Члан 16.

Министарства не могу предузимати послове из надлежности органа општине, града Београда, градова и аутономних покрајина.

Министарства могу поверавати вршење појединих послова из своје надлежности у случајевима и на начин предвиђен законом.

Члан 17.

Посебне организације обављају стручне послове од значаја за остваривање права и дужности Републике и друге послове одређене законом и другим прописом.

Посебне организације могу обављати и поједине послове државне управе одређене законом.

Одредбе чл. 8-16. овог закона, примењују се и на посебне организације када обављају послове државне управе.

Члан 18.

Управну контролу рада органа државне управе врши управна инспекција.

Управна контрола обезбеђује се и одлучивањем у другостепеном управном поступку.

Судска контрола законитости аката органа државне управе обезбеђује се у управном спору, ако за одређену управну ствар није законом предвиђена друга судска заштита.

Члан 19.

Запослени могу обављати послове државне управе ако имају прописану школску спрему, положен испит за рад у органима државне управе (у даљем тексту: стручни испит) и, кад је то одређено законом или другим актом, радно искуство у одговарајућој струци.

Влада прописује програм, садржину и начин полагања стручног испита.

Запослени могу непосредно извршавати законе и друге прописе и радити на стручним и другим пословима државне управе ако имају најмање средњу школску спрему одговарајућег смера.

Радници могу бити овлашћени за доношење решења у управном поступку ако имају најмање вишу школску спрему одговарајућег смера.

+ **Види:**

Члан 20.

Лица која су у другим органима и организацијама радила дуже од времена приправничког стажа, а немају положен стручни испит за вршење одређених послова, могу се примати на рад ако се обавезу да положи стручни испит у року од годину дана од дана ступања на рад.

Лица која су у другом органу и организацији радила дуже од три године на истим или сличним пословима, а немају положен стручни испит за вршење послова за које се примају, могу се примати на рад без полагања стручног испита ако функционер који руководи државним органом оцени да имају потребно искуство за вршење тих послова.

Сматра се да су лица која су положила правосудни испит или стручни испит у другим органима и организацијама за обављање истих или сличних послова, као и лица која су прописима важећим до ступања на снагу овог закона, ослобођена од полагања стручног испита.

Ако лице из ст. 1. и 2. овог члана не положи испит у прописаном року престаје му радни однос.

2. Поверавање послова државне управе

Члан 21.

Орган државне управе има права и дужност према органима и организацијама из члана 2. овог закона да:

- 1) тражи извештаје, податке и обавештења о вршењу поверених послова;
- 2) даје обавезне инструкције;
- 3) упозори на неизвршавање поверених послова и утврди рок за извршавање који не може бити дужи од 30 дана;
- 4) непосредно преузме извршавање појединог управног посла, ако га надлежни орган, и поред упозорења, не изврши;
- 5) преузме на одређено време извршавања поверених послова од органа који их не врши, а решењем функционера који руководи органом државне управе одређује се време и начин преузимања извршавања;
- 6) привремено упути на рад радника министарства у орган коме су поверени послови;
- 7) пропише услове које морају испуњавати запослени у органу који врше поверене послове у погледу врсте и степена школске спреме, радног искуства, посебних знања (стручна спрема радника) и броја запослених, а који се уносе у акт о систематизацији тог органа;
- 8) прописује начин вођења евиденције у вези са повереним пословима;
- 9) укине или поништи акте органа, односно организације донете у вршењу поверених

послова, осим аката донетих у управном поступку;

10) наложи доношење прописа за које је орган, односно организација овлашћена, с тим што ће министарство донети такав пропис ако га орган, односно организација не донесе.

У случајевима из става 1. тач. 4. и 5. овог члана, органу који није извршио поједини управни посао, односно не врши поверене послове ускратиће се одговарајућа средства за финансирање тих послова.

Ако орган који врши поверене послове државне управе не поступи у складу са ставом 1. тач. 7. и 10. овог члана, орган државне управе може покренути питање одговорности функционера који руководи тим органом односно организацијом.

3. Посебне одредбе о инспекцијском надзору

Члан 22.

Инспекцијски надзор врше министарства преко инспектора, односно других овлашћених лица у складу са законом (у даљем тексту: инспектор).

Инспектор обавља непосредно инспекцијске послове.

Поједини послови инспекцијског надзора законом могу се поверити органима општина, града Београда, градова и аутономних покрајина.

Члан 23.

Инспектор има право и дужност да у вршењу инспекцијског надзора:

- 1) прегледа опште и појединачне акте, евиденције и другу документацију;
- 2) саслуша и узима изјаве од одговорних и заинтересованих лица;
- 3) прегледа пословне просторије, објекте, постројења, уређаје, предмете и робу;
- 4) узима узорке робе и других предмета ради анализе, експертизе и сл.;

5) наређује мерења која обавља друга стручна организација кад предузеће или друга организација сама или преко одређене стручне организације врши мерења у одговарајућим областима, а резултати мерења пружају основ за то;

- 6) предузима друге мере и радње за које је овлашћен законом односно уредбом.

Под пословном просторијом у смислу става 1. тачка 3. овог члана, сматра се свака просторија у којој се обавља пословна делатност.

Члан 24.

Инспектори су самостални у раду у границама овлашћења утврђених законом и другим прописима и за свој рад су лично одговорни.

Инспектор обавештава министра о појавама битнијег нарушавања самосталности и незаконитог утицаја на његов рад.

Инспектор је посебно одговоран:

- 1) ако у вршењу надзора не предузме, предложи или не одреди меру за коју је овлашћен,

2) ако не предложи или не покрене поступак пред надлежним органом због утврђене незаконности, односно неправилности,

3) ако прекорачи границе овлашћења.

Члан 25.

О сваком извршеном инспекцијском прегледу и радњама инспектор саставља записник, који садржи налаз стања и предложене, односно наложене мере.

Записник се обавезно доставља предузећу, односно установи и другој организацији односно грађанину над чијим је пословањем, односно поступањем, извршен увид.

Предузеће, установа и друга организација, односно грађанин из става 2. овог члана обавештавају инспектора о предузетим мерама наложеним у записнику.

Члан 26.

Инспектор у границама овлашћења може:

- 1) наложити решењем извршење мера и радњи уз одређивање за то потребног рока;
- 2) изрећи мандатну казну;
- 3) поднети пријаву надлежном органу за учињено кривично дело или привредни преступ и поднети захтев за покретање прекршајног поступка;
- 4) издати привремена наређења, односно забране у складу са законом;
- 5) донети мере обезбеђења у случају опасности за живот и здравље људи или за друге јавне интересе;
- 6) обавестити други орган ако постоје разлози за предузимање мера за које је тај орган надлежан;
- 7) покренути иницијативу код овлашћеног органа за обустављање од извршења, односно за поништавање или укидање прописа или другог општег акта органа, или организације која врши послове државне управе, односно за обустављање од извршења општег акта предузећа, установе и друге организације ако нису у складу са Уставом и законом;
- 8) предузимати друге мере и радње за које је законом и другим прописом овлашћен.

Члан 27.

Инспектор у вршењу послова надзора сарађује са другим инспекторима, правосудним органима, прекршајним органима и другим заинтересованим органима и организацијама.

Инспектор је дужан да предузима и предлаже потребне превентивне мере и акције у циљу спречавања повреде закона и других прописа.

Члан 28.

Кад је вршење појединих инспекцијских послова поверено органима општине, града Београда, градова и аутономних покрајина, инспектор има у односу на те органе право и дужност да:

- 1) издаје обавезне инструкције за извршавање закона и других прописа и за вршење

послова, као и да контролише њихово извршавање;

2) остварује непосредан надзор над њиховим радом;

3) врши непосредан инспекцијски надзор у свим пословима и са свим овлашћењима ако их органи из става 1. овог члана не врше;

4) одузме овлашћење поједином инспектору и предложи утврђивање одговорности у органу општине, града Београда, градова и аутономних покрајина, који послове не обавља благовремено, стручно, законито и савесно;

5) организује заједничке акције са инспекторима у органима општине, града Београда, градова и аутономних покрајина, увек кад то потребе захтевају;

6) тражи извештаје, податке и обавештења о вршењу поверених послова инспекцијског надзора.

Члан 29.

Инспектор може о свом доласку ради вршења надзора у органу, предузећу, установи и организацији обавестити функционера који руководи тим органом, односно одговорно лице у предузећу или организацији.

Органи, предузећа, установе и друге организације односно грађани дужни су да инспектору омогуће несметано вршење послова, ставе на увид потребна документа и предмете и пруже другу тражену помоћ.

Инспектор је дужан да узме у поступак пријаве грађана, предузећа и других организација у вези са пословима из њихове надлежности и да о резултатима поступка обавести подносиоца пријаве.

Члан 30.

Ако инспектор оцени да је повредом прописа учињено кривично дело, привредни преступ, прекршај или повреда радне дужности над чијом применом врши назор, дужан је да без одлагања поднесе пријаву за учињено кривично дело или привредни преступ, захтев за покретање прекршајног поступка и захтев за утврђивање одговорности због повреде радне дужности.

Орган или организација, којој је поднет захтев за покретање прекршајног поступка, односно захтев за покретање поступка за утврђивање одговорности због повреде радне дужности, дужан је да о исходу поступка обавести инспектора.

Члан 31.

Ако у вршењу инспекцијског надзора дође до сазнања да општи акт органа или организације није у сагласности са законом или другим прописом, инспектор ће указати на то органу, или организацији који је тај акт донео и предложити да се утврђене незаконитости, односно неправилности, отклоне најдуже у року од 60 дана.

Ако орган или организација не поступи по предлогу из става 1. овог члана, инспектор обавештава о томе орган надлежан за предузимање мера против аката који нису у складу са Уставом, законом и другим прописима.

Члан 32.

Инспектор је дужан да чува, као службену тајну, податке до којих дође приликом вршења надзора или које му органи, организације и грађани доставе у вршењу надзора.

Члан 33.

Инспекцијске послове може обављати лице које има високу стручну спрему одговарајућег смера, положен стручни испит за рад у органима управе и најмање три године радног искуства. Изузетно, законом се може одредити да поједине мање сложене послове инспекцијског надзора обављају инспектори који имају вишу стручну спрему.

Инспектор мора имати легитимацију приликом вршења надзора, којом доказује својство инспектора.

Образац легитимације и начин издавања прописује министар надлежан за послове управе.

4. Управна инспекција

Члан 34.

Надзор над применом закона и других прописа о државној управи и канцеларијском пословању, као и прописа о управном поступку који се односе на ефикасност и ажурност у решавању управних ствари, стручну спрему запослених који врше радње у управном поступку, на објављивање имена радника који су овлашћени за решавање у управним стварима и за предузимање радњи у поступку пре доношења решења врши управна инспекција.

Надзор из става 1. овог члана, управна инспекција врши у органима којима су поверени послови државне управе, предузећима и организацијама које врше управна овлашћења, службама председника Републике, Народне скупштине, Владе и службе за вршење заједничких послова републичких органа.

Надзор из става 1. овог члана врши се у служби Уставног суда Србије, судовима, јавним тужилаштвима, јавним правобранилаштвима, органима за вођење прекршајног поступка, казнено-поправним и васпитно-поправним установама.

Члан 35.

Послове управне инспекције обавља министарство надлежно за послове управе.

Послове управне инспекције за град Београд, као поверене, обавља орган градске управе.

Послове из надлежности управне инспекције обавља управни инспектор.

Управни инспектор може бити лице које има завршен правни факултет, положен стручни испит и најмање пет година радног искуства у том степену образовања.

Члан 36.

Ако приликом вршења надзора утврди одређену неправилност, управни инспектор донеће решење којим налаже њено отклањање и одредити рок у коме се то мора учинити.

Ако је законом или другим прописом предвиђено да се за утврђену неправилност

поступи на други начин, управни инспектор поступа на начин утврђен тим законом, односно другим прописом.

Члан 37.

Против решења управног инспектора може се изјавити жалба у року од осам дана.

Жалба не одлаже извршење решења.

Глава трећа

ОРГАНИЗАЦИЈА ОРГАНА ДРЖАВНЕ УПРАВЕ

1. Унутрашња организација

Члан 38.

Основна начела за унутрашњу организацију и систематизацију радних места у органима државне управе утврђује Влада.

Члан 39.

Унутрашња организација и систематизација радних места у органу државне управе уређује се актом који доноси министар, односно функционер који руководи посебном организацијом.

На акте из става 1. овог члана сагласност даје Влада.

Члан 40.

Законом се могу ради целовитог обављања послова из делокруга министарства, за поједине области управе образовати посебни организациони облици, у складу са природом задатака и послова које орган врши.

2. Обављање послова ван седишта органа државне управе

Члан 41.

Органи државне управе могу, ради обављања одређених послова из свог делокруга, образовати организационе јединице ван свог седишта (у даљем тексту: подручне јединице) за подручја која одреди Влада.

Подручне јединице и број радних места у тим јединицама утврђују се актом о организацији и систематизацији радних места у органу државне управе.

Подручне јединице свих органа државне управе образоване за одређено подручје чине подручни центар државне управе (у даљем тексту: округ).

Седиште округа одређује Влада.

Члан 42.

Начелника округа поставља Влада на четири године.

Начелник округа стара се о обезбеђењу услова за обављање послова у округу и остварује сарадњу са органима општина, градова и аутономних покрајина у обављању послова државне управе.

Начелник округа је одговоран Влади за обављање послова из става 2. овог члана на подручју округа, и у складу с тим овлашћен је да предлаже и предузима одређене дисциплинске и друге мере, у складу с актом Владе.

Начелник округа је обавезан да сарађује са функционером који руководи органом државне управе, у остваривању програма и планова у подручној јединици и у поступању подручних јединица по упутствима, смерницама и другим налозима функционера.

3. Руковођење радом органа државне управе

Члан 43.

Министар остварује права и дужности утврђене Уставом и законом и руководи радом министарства у складу са овим законом.

Радом посебне организације руководи функционер кога поставља Влада.

Радом органа управе у саставу министарства руководи функционер кога поставља Влада.

Члан 44.

Министар, односно функционер који руководи посебном организацијом, представља министарство, односно посебну организацију, организује и обезбеђује законито и ефикасно обављање послова и одлучује о правима, дужностима и одговорностима запослених.

Министар, односно функционер који руководи посебном организацијом, одговоран је за обављање функције која му је поверена, као и за рад министарства, односно посебне организације.

+ Судска пракса

Члан 44а.

Министар може имати заменика.

Заменик министра замењује министра у његовом одсуству, на седницама Владе учествује у расправљању о питањима из делокруга министарства и обавља друге послове које му одреди министар.

Заменик министра може бити одређен за повереника Владе у Народној скупштини кад се разматрају закони, други прописи или питања из делокруга министарства.

Заменика министра поставља Влада на време до четири године, а најдуже на време док траје мандат Владе која именује заменика министра.

+ Види:

чл. 2. Закона - 48/93-2209.

Члан 45.

Функционер који руководи органом управе у саставу министарства организује и обезбеђује законито и ефикасно обављање послова из делокруга органа управе у саставу министарства.

У извршавању послова из става 1. овог члана функционер који руководи посебном организацијом у саставу министарства дужан је да се придржава налога и упутстава министра.

Члан 46.

У министарству се постављају помоћници министра који руководе одређеним ресорима, обављају послове утврђене актом о организацији и систематизацији радних места, као и друге послове које им одреди министар.

Помоћнике министра поставља и разрешава Влада на предлог министра на четири године.

Члан 47.

Министарство може имати секретара министарства.

Секретар министарства обавља послове који се односе на: унутрашњу организацију и рад министарства; остваривање сарадње министарства са другим органима; извршавање програма рада министарства, као и друге послове за које га министарство овласти.

Секретара министарства поставља и разрешава Влада на предлог министра.

Члан 48.

Функционер који руководи посебном организацијом има заменика.

У посебној организацији могу се постављати помоћници функционера који руководи посебном организацијом.

Функционере из ст. 1. и 2. овог члана поставља на четири године Влада, на предлог функционера који руководи посебном организацијом.

Члан 49.

Министар не може вршити никакву јавну, професионалну и другу дужност која је неспојива са његовом функцијом министра.

Заменик министра, функционер који руководи посебном организацијом, помоћник министра, секретар министарства, заменик и помоћник функционера који руководи посебном организацијом (у даљем тексту: функционери у органима државне управе), не могу радити у другом органу државне управе, другој организацији, односно код другог послодавца, нити могу обављати самосталну професионалну делатност која није спојива са њиховим статусом функционера у органима државне управе.

Влада може дати сагласност да функционери из ст. 1. и 2. овог члана са научним звањима раде у научнообразовним установама уколико се тиме не доводи у питање ефикасан рад органа државне управе.

+ **Види:**

чл. 3. Закона - 48/93-2209.

Члан 50.

О одговорности функционера у органима државне управе одлучује Влада на начин и по поступку који она утврди.

Члан 51.

У циљу разматрања одређених значајних питања из делокруга министарства, у министарству се може образовати савет министара, као саветодавно тело којим руководи министар.

Члан 52.

За обављање финансијско-материјалних, административно-техничких, биротехничких и информационо-документационих послова, послова механографске обраде података, текућег и инвестиционог одржавања и обезбеђења одређених пословних зграда и обезбеђивања других услова рада може се основати служба за заједничке послове републичких органа.

Службу из става 1. овог члана оснива Влада. Актом о оснивању утврђује се организација, начин рада и руковођење службом и друга питања од интереса за њен рад.

Глава четврта

ОДНОСИ ОРГАНА ДРЖАВНЕ УПРАВЕ

1. Односи према Народној скупштини, председнику Републике и Влади

Члан 53.

Односи органа државне управе према Народној скупштини и председнику Републике заснивају се на правима и дужностима утврђеним Уставом, законом и другим прописима.

Органи државне управе обавезни су да Народној скупштини и председнику Републике дају обавештења, објашњења и податке из свог делокруга, који су неопходни за њихов рад.

Члан 54.

Органи државне управе извршавају акте председника Републике донете за време ратног стања или непосредне ратне опасности, као и акте донете за време ванредног стања.

Члан 55.

Односи органа државне управе према Влади заснивају се на правима и дужностима утврђеним Уставом и законом.

Органи државне управе се у вршењу послова из своје надлежности придржавају смерница и начелних ставова Владе.

Смерницама и начелним ставовима одређује се начин рада органа државне управе у примењивању прописа, налажу рокови за доношење прописа за које су органи државне управе овлашћени и одређује начин и облик сарадње са другим органима и организацијама.

Органи државне управе имају право да од Владе траже да заузме начелне ставове о одређеним питањима од значаја за извршавање закона, других прописа и општих аката, а Влада је дужна да их о свом ставу обавести.

2. Односи према органима аутономне покрајине, града Београда, града и општине

Члан 56.

У остваривању права и дужности утврђених Уставом и законом, међусобни односи органа државне управе и органа аутономне покрајине, града Београда, града и општине заснивају се на сарадњи и обавештавању.

+ **Види:**

чл. 217. тач. 2) Закона - 49/99-917. (престао да важи у делу који се односи на општине, градове и град Београд)

Члан 57.

Органи државне управе остварују контролу над законитошћу у обављању послова из надлежности органа аутономне покрајине, града Београда, града и општине.

Када орган државне управе сматра да општи акт органа аутономне покрајине, града Београда, града или општине није у складу са законом или другим републичким прописом, дужан је да покрене поступак за оцењивање уставности и законитости пред Уставним судом.

До доношења одлуке Уставног суда, орган државне управе може предложити Влади да обустави од извршења општи акт из става 2. овог члана.

+ **Види:**

чл. 217. тач. 2) Закона - 49/99-917. (престао да важи у делу који се односи на општине, градове и град Београд)

Члан 58.

Ако надлежни орган аутономне покрајине, града Београда, града и општине не извршава одлуке или опште акте аутономне покрајине, града Београда, града и општине који се односе на остваривање слобода, права и дужности човека и грађанина, орган државне управе упозориће на то надлежни орган у аутономној покрајини, граду Београду, граду и општини и затражити да у року који не може бити дужи од месец дана предузме мере за извршавање те одлуке или општег акта.

Ако орган из става 1. овог члана и поред упозорења не предузме мере, орган државне управе може:

1) одредити други орган аутономне покрајине, града Београда, града и општине да изврши одлуку или општи акт аутономне покрајине, града Београда, града и општине;

2) непосредно преузети извршавање одлуке, односно општег акта аутономне покрајине, града Београда, града и општине, а најдуже три месеца.

У случају из става 2. тачке 1. овог члана, орган државне управе покреће поступак за утврђивање одговорности функционера који руководи органом аутономне покрајине, града

Београда, града и општине.

+ **Види:**

чл. 217. тач. 2) Закона - 49/99-917. (престао да важи у делу који се односи на општине, градове и град Београд)

Члан 59.

Ако орган аутономне покрајине, града Београда, града или општине сматра да је радом или актом органа државне управе учињена повреда законом утврђених права аутономне покрајине, града Београда, града или општине, обратиће се Влади ради заштите тих права.

Ако је повреда законом утврђених права аутономне покрајине, града Београда, града или општине учињена радом или актом Владе, орган аутономне покрајине, града Београда, града или општине, обратиће се Народној скупштини.

Народна скупштина односно Влада у случају из ст. 1. и 2. овог члана предузеће мере у складу са Уставом и законом.

+ **Види:**

чл. 217. тач. 2) Закона - 49/99-917. (престао да важи у делу који се односи на општине, градове и град Београд)

3. Односи према грађанима, предузећима и другим организацијама

Члан 60.

Органи државне управе дужни су да грађанима омогуће несметано остваривање њихових права и обавеза, дају им потребне податке и обавештења, пружају правну помоћ, сарађују са грађанима, поштују људску личност и чувају углед органа државне управе.

Члан 61.

Органи државне управе дужни су да разматрају представке, петиције и предлоге које им грађани подnose, да поступају по њима и о томе обавештавају грађане.

Члан 62.

Грађанин који се уредно одазове позиву органа државне управе, а службена радња ради које је позван није обављена без његове кривице, има право на накнаду трошкова које је услед тога имао.

Грађанин који у време одређено за рад са странкама није кривицом службеног лица обављао посао ради кога је дошао и без позива органа, има право на накнаду трошкова.

О захтеву грађанина, као и о висини накнаде трошкова, одлучује орган државне управе сходно одредбама прописа којима се одређује накнада трошкова сведоцима у управном поступку. Против решења органа државне управе странка може уложити приговор министру.

Накнада трошкова исплаћује се на терет средстава за финансирање послова одговарајућег државног органа.

Ако службена радња није обављена услед пропуста службеног лица, орган државне управе има право обештећења према том лицу у висини исплаћене накнаде трошкова,

према прописима о накнади штете.

Члан 63.

Одредбе овог закона о односима органа државне управе према грађанима примењују се и на односе према предузећима, установама и другим организацијама кад органи државне управе решавају о правима и обавезама предузећа и других организација, заснованим на закону.

4. Међусобни односи органа државне управе

Члан 64.

Међусобни односи органа државне управе заснивају се на правима и дужностима утврђеним законом и другим прописима.

Органи државне управе дужни су да међусобно сарађују када то захтева природа послова државне управе, да једни другима достављају податке и обавештења неопходна за рад, образују заједничке службе и стручна тела, као и да остварују и друге облике заједничког рада и сарадње.

Када је у органу државне управе неосновано одбијена сарадња из става 2. овог члана, обавестиће о томе Владу.

Члан 65.

Органи државне управе у обављању послова из свог делокруга сарађују са судовима, јавним тужилаштвима и другим државним органима, у складу са законом.

Глава пета

ЈАВНОСТ РАДА

Члан 66.

Органи државне управе обезбеђују јавност рада: давањем информација средствима јавног информисања, издавањем службених публикација и обезбеђивањем услова за несметано обавештавање јавности о обављању послова из њиховог делокруга.

Органи државне управе ускратиће давање информација ако њихова садржина представља државну, војну, службену или пословну тајну.

О ускраћивању информација или других података и чињеница из делокруга рада министарства, односно посебне организације, одлучује министар односно функционер који руководи посебном организацијом, у складу са законом.

Глава шеста

ПРАВНИ АКТИ ОРГАНА ДРЖАВНЕ УПРАВЕ

Члан 67.

Органи државне управе доносе правилнике, наредбе, упутства и решења, кад су на то законски овлашћени.

Органи државне управе могу издавати инструкције и давати објашњења.

Акта из става 1. овог члана могу доносити и органи којима је поверено вршење послова из оквира права и дужности Републике.

Члан 68.

Правилником се разрађују поједине одредбе закона и прописа Владе ради њиховог извршавања.

Наредбом се ради извршавања појединих одредаба закона и других прописа наређује или забрањује поступања у одређеној ситуацији која има општи значај.

Упутством се прописује начин рада и вршења послова органа државне управе, као и предузећа, установа и других организација када врше поверене послове државне управе у извршавању појединих одредаба закона и других прописа.

Правним актима из ст. 1, 2. и 3. овог члана не могу се за грађане, предузећа, установе и друге организације установљавати обавезе и права који нису засновани на закону нити се могу утврђивати надлежности органа државне управе.

Правни акти из ст. 1, 2. и 3. овог члана објављују се у "Службеном гласнику Републике Србије".

Члан 69.

Решењем се одлучује о појединачним управним и другим појединачним стварима, у складу са законом и другим прописима.

Члан 70.

Обавезном инструкцијом уређују се, кад је то одређено законом, обавезна правила о начину рада и поступања органа, као и предузећа, установа и других организација када врше поверене послове државне управе у примењивању закона, којима се обезбеђује успешно извршавање послова.

Стручно упутство садржи правила за стручно организовање службе и за стручни рад запослених у органима државне управе и у другим органима и организацијама које врше поверене послове државне управе.

Објашњењем се даје мишљење које се односи на примену појединих одредби закона и других прописа.

Члан 71.

Правилник, наредбе и упутства доноси функционер који руководи органом државне управе.

Правне акте из става 1. овог члана који су од интереса за два или више органа државне управе доносе функционери споразумно, ако су на то овлашћени законом.

Решење доноси функционер који руководи органом државне управе ако законом није друкчије одређено.

Глава седма

РЕШАВАЊЕ СУКОБА НАДЛЕЖНОСТИ

Члан 72.

Влада решава сукобе надлежности између:

- 1) министарстава, министарстава и посебних организација и посебних организација;
- 2) органа државне управе и органа којима су поверени послови државне управе;
- 3) органа државне управе и предузећа, установе и друге организације када у вршењу управних овлашћења одлучују о појединачним правима и обавезама из оквира права и дужности Републике;
- 4) органа којима су поверени послови управе из оквира права и дужности Републике;
- 5) предузећа, установа и других организација када у вршењу управних овлашћења одлучују о појединачним правима и обавезама из оквира права и дужности Републике.

Члан 73.

Сукоб надлежности између подручних јединица министарства, односно посебних организација, решава министар, односно функционер који руководи посебном организацијом.

Члан 74.

Сукоб надлежности између судова и органа државне управе решава Уставни суд.

Глава осма

ОДЛУЧИВАЊЕ ПО ЖАЛБИ

Члан 75.

По жалби против првостепеног решења подручне јединице основане за вршење управних послова решава министар.

По жалби против првостепеног решења органа који врши поверене послове државне управе из оквира права и дужности Републике решава министар, ако законом није другачије одређено.

Против првостепеног решења министарства, може се изјавити жалба само кад је то законом предвиђено, као и у случају кад се ради о ствари у којој је искључен управни спор.

По жалби против првостепеног решења из става 3. овог члана решава Влада, ако законом није другачије одређено.

Члан 76.

Одредбе члана 75. примењују се и на посебне организације када решавају у управним стварима.

Глава девета

ИЗУЗЕЋЕ СЛУЖБЕНОГ ЛИЦА

Члан 77.

О изузећу службеног лица у министарству, односно посебној организацији одлучује министар, односно функционер који руководи посебном организацијом.

О изузећу министра, односно функционера који руководи посебном организацијом, одлучује Влада.

О изузећу службеног лица органа, односно организације, коме је поверено вршење послова државне управе, решава функционер који руководи тим органом, односно организацијом.

Глава десета

КАНЦЕЛАРИЈСКО ПОСЛОВАЊЕ

Члан 78.

Канцеларијско пословање органа државне управе обухвата евидентирање, чување, класификовање и архивирање материјала примљеног и насталог у раду органа државне управе, посебне организације или стручне службе, као и друга питања везана за њихово пословање.

Влада уређује канцеларијско пословање из става 1. овог члана.

Канцеларијско пословање примењује се на службу Народне скупштине, председника Републике, Владе, као и органа општина, градова, града Београда и аутономних покрајина када врше поверене послове државне управе из оквира права и дужности Републике, као и на предузећа и друге организације када врше јавна овлашћења.

Глава једанаеста

СРЕДСТВА ЗА ФИНАНСИРАЊЕ ПОСЛОВА ДРЖАВНЕ УПРАВЕ

Члан 79.

Средства за финансирање послова државне управе чине:

- 1) средства за исплату зараде запослених и функционера,
- 2) средства за материјалне трошкове;

- 3) средства за посебне намене;
- 4) средства за набавку и одржавање опреме, и
- 5) средства за регресирање годишњих одмора и друге посебне накнаде и солидарне помоћи (у даљем тексту посебне накнаде).

Средства за финансирање послова државне управе обезбеђују се у буџету Републике.

Члан 80.

Орган државне управе може остваривати приходе својом делатношћу ако је то предвиђено законом.

Члан 81.

При утврђивању висине средстава за финансирање послова органа државне управе полази се нарочито од потребе обезбеђивања потпуног и ефикасног вршења послова, њихове природе и обима и од других услова.

Члан 82.

Ако се после утврђивања средстава за финансирање, знатније повећа обим послова органа који се не могу извршити из утврђених средстава, или ако се смањи обим послова, функционер који руководи органом дужан је да о томе обавести Владу.

Члан 83.

Средства за исплату зараде запослених и функционера обезбеђују се за:

- 1) зараде функционера,
- 2) зараде запослених,
- 3) накнаде нераспоређеним функционерима,
- 4) зараде и накнаде запосленима за чијим је радом престала потреба.

Обезбеђивање средстава за зараде и утврђивање зарада запослених у органима државне управе врши се на основу критеријума утврђених законом и на основу прописа који утврђују обавезу плаћања пореза и доприноса на исплаћене зараде запослених.

Члан 84.

Распоред средстава за зараде запослених у органима државне управе врши се финансијским планом, а коначан распоред завршним рачуном.

Финансијски план и завршни рачун доноси функционер који руководи органом државне управе.

Члан 85.

Средства за материјалне трошкове обезбеђују се за:

- 1) трошкове набавке потрошног материјала и ситног инвентара, огрева, осветљења,

закупа и одржавања пословних просторија, поштанско телеграфске услуге;

- 2) трошкове набавке стручних публикација, литературе и штампања материјала;
- 3) трошкове осигурања и одржавања средстава опреме;
- 4) путне и друге трошкове који представљају лична примања, а који се органу државне управе признају у материјалне трошкове;
- 5) друге трошкове потребне за вршење послова органа државне управе који према намени спадају у материјалне трошкове.

Члан 86.

Средства за посебне намене обезбеђују се за;

- 1) одређене потребе у вези са радом органа државне управе (накнаде сведоцима, трошкове поступка и сл.);
- 2) отпремнине запослених којима престаје радни однос због одласка у пензију;
- 3) стручно оспособљавање и усавршавање запослених;
- 4) средства за модернизацију органа државне управе;
- 5) накнаде по уговору са научно-истраживачким и другим организацијама, и
- 6) остале намене утврђене посебним законом.

Члан 87.

Средства опреме чине инвентар и друге потребне ствари које органу државне управе служе за вршење његових послова, а чији је век трајања, под нормалним условима коришћења, дужи од једне године, ако законом није друкчије одређено.

Средства опреме чине и новчана средства намењена за набавку опреме.

Члан 88.

Распоређивање средстава за материјалне трошкове, средстава за посебне намене и средстава за набавку и одржавање опреме врши се предрачуном који доноси функционер који руководи органом државне управе.

Члан 89.

За законито коришћење средстава за зараде запослених, материјалне трошкове, посебне намене, набавку и одржавање опреме и средстава за посебне накнаде одговоран је функционер који руководи органом државне управе.

Налогe и друге акте за исплату и коришћење средстава из става 1. овог члана потписује функционер који руководи органом државне управе или лице које он овласти.

Члан 90.

Орган државне управе може ствари и опрему расходovati ако су услед дотрајалости или других узрока постале неупотребљиве.

Члан 91.

Влада може да одреди да се ствари и опрема заједнички користе са другим државним органима и да утврди начин и услове коришћења и удруживања као и да одреди пренос права коришћења са једног на други државни орган, без накнаде.

Глава дванаеста

1. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 92.

Новчаном казном од 20.000 до 400.000 динара казниће се за прекршај предузеће, установа или друго правно лице ако инспектору онемогући несметано вршење послова, ако не стави на увид потребна документа и предмете и не пружи другу тражену помоћ (члан 29. став 2).

За прекршај из става 1. овог члана казниће се новчаном казном од 10.000 до 250.000 динара лице које самостално обавља делатност (члан 29. став 2).

За прекршај из става 1. овог члана казниће се новчаном казном од 1.000 до 25.000 динара, одговорно лице у предузећу, установи или другом правном лицу (члан 29. став 2).

+ **Види:**

[чл. 84. Закона - 53/93-2467.](#)

[чл. 2. Закона - 67/93-3111.](#)

[чл. 68. Закона - 48/94-1497.](#)

[чл. 32. Закона - 101/2005-28.](#)

Члан 93.

Новчаном казном од 50 до 1.000 нових динара казниће се за прекршај одговорно лице у државном органу:

1) ако не пропише услове које морају испуњавати запослени у органу који врши поверене послове (члан 21. тачка 7);

2) ако не пропише начин вођења евиденције у вези са повереним пословима (члан 21. тачка 8);

3) ако не донесе пропис из члана 21. тачка 10. овог закона.

+ **Види:**

[чл. 84. Закона - 53/93-2467.](#)

[чл. 2. Закона - 67/93-3111.](#)

[чл. 68. Закона - 48/94-1497.](#)

Члан 93а.

Новчаном казном од 1.000.000 до 10.000.000 динара казниће се за прекршај одговорно лице у органу управе, ако не изврши решење управног инспектора (члан 36).

+ **Види:**

[чл. 4. Закона - 48/93-2209.](#)

2. ПРИМЕЊИВАЊЕ ОДРЕДАБА ЗАКОНА

Члан 94.

Одредбе овог закона које се односе на стручну спрему запослених, јавност рада, канцеларијско пословање и правне акте примењују се и на органе, предузећа, установе и друге организације када на основу закона обављају послове државне управе.

Члан 95.

Одредбе овога закона које се односе на средства за финансирање, јавност рада, канцеларијско пословање и правне акте, примењују се на општинску и градску управу, органе управе аутономне покрајине до доношења одговарајућих аката којима ће органи општина, града Београда и аутономних покрајина уредити то питање.

Одредбе овог закона примењују се и на општинске управе и органе управе аутономне покрајине кад решавају о правима, обавезама и интересима грађана, предузећа или другог правног лица.

Члан 96.

Одредбе овог закона које се односе на средства за финансирање, примењују се и на друге државне органе, Уставни суд Србије, јавна правобранилаштва, органе за прекршаје и установе за извршење кривичних санкција.

3. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 97.

Становима и другим непокретностима које су прибавиле радне заједнице органа управе и других државних органа до дана ступања на снагу овог закона располаже Република, односно аутономна покрајина, град Београд или општина.

Члан 98.

За обављање послова из оквира права и дужности Републике, органи државне управе преузимају запослене из општинских, градских и покрајинских органа.

Члан 99.

До усклађивања одговарајућих прописа, односно до почетка примене закона у појединим областима који су усклађени са Уставом, органи аутономних покрајина, града Београда и општина, наставиће да обављају, као поверене послове државне управе све послове управе које су обављали по до сада важећим прописима.

Члан 100.

Влада може одредити да одређене послове државне управе који се обављају ван седишта министарства и посебне организације за општине на подручју града Београда, односно за

подручје округа аутономним покрајинама, обављају органи града Београда, односно аутономне покрајине, до утврђивања послова државне управе који ће им бити поверени законом.

+ **Види:**

Одлуку УС РС IV број 212/92 - 6/93-145.

Члан 101.

Даном ступања на снагу овог закона престају да важе:

- 1) Закон о државној управи ("Службени гласник СРС", бр. 52/89, 24/90, 37/90 и "Службени гласник РС", број 6/90);
- 2) Закон о државној управи Аутономне Покрајине Војводине ("Службени лист АПВ", бр. 22/81, 9/85, 13/86, 29/88, 22/89, 1/90, 15/90, 20/90, 24/90, 30/90 и 35/90);
- 3) Закон о државној управи Аутономне Покрајине Косово ("Службени лист АПК", бр. 38/80, 39/80, 9/83, 42/86, 5/90, и "Службени гласник СРС", број 45/90);
- 4) одредбе чл. 1, 2, 3, 4, 26, 28, 28а, 28б, 28в, 29, 30. и 34. Закона о министарствима ("Службени гласник РС", бр. 7/91 и 44/91), као и прописи донети за извршавање тих закона осим прописа којим је образована служба за вршење заједничких послова.
- 5) Закон о управној инспекцији ("Службени гласник СРС", бр. 48/75, 32/81, 84/89).
- 6) Закон о управној инспекцији ("Службени лист САПКМ", број 27/87).

Члан 102.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Србије".

ОСНОВНИ ТЕКСТ

На основу члана 83. тачка 3. Устава Републике Србије, доносим

Указ о проглашењу Закона о државној управи

Проглашава се Закон о државној управи, који је донела Народна скупштина Републике Србије на Другој седници Првог редовног заседања 8. априла 1992. године.

ПР број 179

У Београду, 8. априла 1992. године

Председник Републике,

Слободан Милошевић, с.р.

Закон о државној управи

Закон је објављен у "Службеном гласнику РС", бр. 20/92 од 10.4.1992. године.

Глава прва

ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Послове државне управе обављају министарства.

За обављање одређених послова државне управе из делокруга органа који због своје природе, целовитости и начина обављања захтевају самосталност и посебно организовање могу се образовати органи управе у саставу министарства.

За обављање стручних послова и послова државне управе, кад је то законом одређено, образују се посебне организације.

Министарства и посебне организације (у даљем тексту: органи државне управе) образују се законом.

Члан 2.

Органи општине, града Београда, градова и аутономних покрајина обављају одређене послове државне управе кад су им поверени законом (у даљем тексту: органи којима су поверени послови државне управе).

Послове државне управе обављају и предузећа, установе и друге организације кад су им законом поверени као управна овлашћења.

Члан 3.

Органи државне управе обављају послове на основу и у оквиру Устава и закона.

У оквиру надлежности органа државне управе, овлашћено лице примењује прописе и, на основу утврђених чињеница и других околности, по свом уверењу оцењује доказе, доноси акте и предузима друге управне мере и радње.

Појединачни акти, мере и радње органа државне управе заснивају се на закону или другом пропису донетом на основу закона.

Органи државне управе дужни су да свакоме обезбеде једнаку правну заштиту у остваривању његових права, обавеза и интереса.

Члан 4.

Послови из делокруга органа државне управе утврђују се законом (у даљем тексту: надлежност).

Члан 5.

Рад органа државне управе доступан је јавности.

Јавност у раду органа државне управе може се ограничити или искључити у случајевима утврђеним законом.

Рад органа државне управе подложен је критици грађана, као и јавној контроли грађана на начин утврђен законом.

Члан 6.

Запослени у државним органима и постављена лица дужна су да обављају своје послове савесно и непристрасно, при чему се не могу руководити својим политичким убеђењима, нити их могу изражавати и заступати.

Забрањено је у органима државне управе оснивати политичке странке и друге политичке организације или заједнице њихове унутрашње организационе облике.

Члан 7.

Средства за финансирање послова државне управе обезбеђују се у буџету Републике.

Глава друга

ПОСЛОВИ ОРГАНА ДРЖАВНЕ УПРАВЕ

1. Врсте послова

Члан 8.

Министарства:

1) примењују законе и друге прописе и опште акте Народне скупштине и Владе и опште акте председника Републике, односно обезбеђују њихово извршавање;

2) решавају у управним стварима;

3) врше управни надзор;

4) припремају законе, друге прописе и опште акте, и

5) обављају стручне и друге послове утврђене законом и другим прописом.

Члан 9.

Министарства непосредно примењују законе и друге прописе и опште акте доношењем управних и других аката, предузимањем управних и других мера и вршењем управних и

других радњи.

Министарства обезбеђују извршавање закона, других прописа и општих аката доношењем прописа, вршењем управног надзора, пружањем стручне помоћи и старањем о њиховом благовременом и законитом извршавању.

Члан 10.

Министарства решавају у управним стварима о правима, обавезама и правним интересима грађана, правних лица или других странака.

Члан 11.

Министарства врше управни надзор:

- 1) надзором над законитошћу рада предузећа, установа и других организација, када је то законом утврђено,
- 2) надзором над законитошћу аката предузећа, установа и других организација кад они на основу закона решавају о правима, обавезама и правним интересима грађана и других правних лица,
- 3) инспекцијским надзором.

Члан 12.

У вршењу надзора над законитошћу рада министарства:

- 1) предлажу, односно покрећу поступак за оцену законитости општих аката предузећа, установа и других организација;
- 2) предлажу престанак, односно забрану рада предузећа, установа и других организација;
- 3) налажу извршавање законом одређених обавеза;
- 4) покрећу иницијативу за другачије уређивање законом уређених односа и
- 5) предузимају друге мере за које су овлашћени законом.

Члан 13.

Надзором над законитошћу аката министарства контролишу законитост управних аката предузећа, установа и других организација којима су поверена управна овлашћења и предузимају мере за које су овлашћени законом.

Члан 14.

Инспекцијским надзором, министарства остварују непосредан увид у пословање и поступање предузећа, установа и грађана, у погледу придржавања закона и других прописа и општих аката, изричу управне мере и предузимају друге радње за које су овлашћени законом.

Члан 15.

Министарства припремају законе и друге прописе и опште акте из свог делокруга, у складу са својим надлежностима и обављају друге послове утврђене законом.

Министарства обављају послове који се односе на развој, програмирање, организацију и унапређење рада у области за коју су образована.

Члан 16.

Министарства не могу предузимати послове из надлежности органа општине, града Београда, градова и аутономних покрајина.

Министарства могу поверавати вршење појединих послова из своје надлежности у случајевима и на начин предвиђен законом.

Члан 17.

Посебне организације обављају стручне послове од значаја за остваривање права и дужности Републике и друге послове одређене законом и другим прописом.

Посебне организације могу обављати и поједине послове државне управе одређене законом.

Одредбе чл. 8-16. овог закона, примењују се и на посебне организације када обављају послове државне управе.

Члан 18.

Управну контролу рада органа државне управе врши управна инспекција.

Управна контрола обезбеђује се и одлучивањем у другостепеном управном поступку.

Судска контрола законитости аката органа државне управе обезбеђује се у управном спору, ако за одређену управну ствар није законом предвиђена друга судска заштита.

Члан 19.

Запослени могу обављати послове државне управе ако имају прописану школску спрему, положен испит за рад у органима државне управе (у даљем тексту: стручни испит) и, кад је то одређено законом или другим актом, радно искуство у одговарајућој струци.

Запослени могу непосредно извршавати законе и друге прописе и радити на стручним и другим пословима државне управе ако имају најмање средњу школску спрему одговарајућег смера.

Радници могу бити овлашћени за доношење решења у управном поступку ако имају најмање вишу школску спрему одговарајућег смера.

Члан 20.

Лица која су у другим органима и организацијама радила дуже од времена приправничког стажа, а немају положен стручни испит за вршење одређених послова, могу се примати на рад ако се обавезу да положи стручни испит у року од годину дана од дана ступања на рад.

Лица која су у другом органу и организацији радила дуже од три године на истим или

сличним пословима, а немају положен стручни испит за вршење послова за које се примају, могу се примати на рад без полагања стручног испита ако функционер који руководи државним органом оцени да имају потребно искуство за вршење тих послова.

Сматра се да су лица која су положила правосудни испит или стручни испит у другим органима и организацијама за обављање истих или сличних послова, као и лица која су прописима важећим до ступања на снагу овог закона, ослобођена од полагања стручног испита.

Ако лице из ст. 1. и 2. овог члана не положи испит у прописаном року престаје му радни однос.

2. Поверавање послова државне управе

Члан 21.

Орган државне управе има права и дужност према органима и организацијама из члана 2. овог закона да:

- 1) тражи извештаје, податке и обавештења о вршењу поверених послова;
- 2) даје обавезне инструкције;
- 3) упозори на неизвршавање поверених послова и утврди рок за извршавање који не може бити дужи од 30 дана;
- 4) непосредно преузме извршавање појединог управног посла, ако га надлежни орган, и поред упозорења, не изврши;
- 5) преузме на одређено време извршавања поверених послова од органа који их не врши, а решењем функционера који руководи органом државне управе одређује се време и начин преузимања извршавања;
- 6) привремено упути на рад радника министарства у орган коме су поверени послови;
- 7) пропише услове које морају испуњавати запослени у органу који врше поверене послове у погледу врсте и степена школске спреме, радног искуства, посебних знања (стручна спрема радника) и броја запослених, а који се уносе у акт о систематизацији тог органа;
- 8) прописује начин вођења евиденције у вези са повереним пословима;
- 9) укине или поништи акте органа, односно организације донете у вршењу поверених послова, осим аката донетих у управном поступку;
- 10) наложи доношење прописа за које је орган, односно организација овлашћена, с тим што ће министарство донети такав пропис ако га орган, односно организација не донесе.

У случајевима из става 1. тач. 4. и 5. овог члана, органу који није извршио поједини управни посао, односно не врши поверене послове ускратиће се одговарајућа средства за финансирање тих послова.

Ако орган који врши поверене послове државне управе не поступи у складу са ставом 1. тач. 7. и 10. овог члана, орган државне управе може покренути питање одговорности функционера који руководи тим органом односно организацијом.

3. Посебне одредбе о инспекцијском надзору

Члан 22.

Инспекцијски надзор врше министарства преко инспектора, односно других овлашћених лица у складу са законом (у даљем тексту: инспектор).

Инспектор обавља непосредно инспекцијске послове.

Поједини послови инспекцијског надзора законом могу се поверити органима општина, града Београда, градова и аутономних покрајина.

Члан 23.

Инспектор има право и дужност да у вршењу инспекцијског надзора:

- 1) прегледа опште и појединачне акте, евиденције и другу документацију;
- 2) саслуша и узима изјаве од одговорних и заинтересованих лица;
- 3) прегледа пословне просторије, објекте, постројења, уређаје, предмете и робу;
- 4) узима узорке робе и других предмета ради анализе, експертизе и сл.;

5) наређује мерења која обавља друга стручна организација кад предузеће или друга организација сама или преко одређене стручне организације врши мерења у одговарајућим областима, а резултати мерења пружају основ за то;

6) предузима друге мере и радње за које је овлашћен законом односно уредбом.

Под пословном просторијом у смислу става 1. тачка 3. овог члана, сматра се свака просторија у којој се обавља пословна делатност.

Члан 24.

Инспектори су самостални у раду у границама овлашћења утврђених законом и другим прописима и за свој рад су лично одговорни.

Инспектор обавештава министра о појавама битнијег нарушавања самосталности и незаконитог утицаја на његов рад.

Инспектор је посебно одговоран:

- 1) ако у вршењу надзора не предузме, предложи или не одреди меру за коју је овлашћен,
- 2) ако не предложи или не покрене поступак пред надлежним органом због утврђене незаконитости, односно неправилности,
- 3) ако прекорачи границе овлашћења.

Члан 25.

О сваком извршеном инспекцијском прегледу и радњама инспектор саставља записник, који садржи налаз стања и предложене, односно наложене мере.

Записник се обавезно доставља предузећу, односно установи и другој организацији односно грађанину над чијим је пословањем, односно поступањем, извршен увид.

Предузеће, установа и друга организација, односно грађанин из става 2. овог члана обавештавају инспектора о предузетим мерама наложеним у записнику.

Члан 26.

Инспектор у границама овлашћења може:

- 1) наложити решењем извршење мера и радњи уз одређивање за то потребног рока;
- 2) изрећи мандатну казну;
- 3) поднети пријаву надлежном органу за учињено кривично дело или привредни преступ и поднети захтев за покретање прекршајног поступка;
- 4) издати привремена наређења, односно забране у складу са законом;
- 5) донети мере обезбеђења у случају опасности за живот и здравље људи или за друге јавне интересе;
- 6) обавестити други орган ако постоје разлози за предузимање мера за које је тај орган надлежан;
- 7) покренути иницијативу код овлашћеног органа за обустављање од извршења, односно за поништавање или укидање прописа или другог општег акта органа, или организације која врши послове државне управе, односно за обустављање од извршења општег акта предузећа, установе и друге организације ако нису у складу са Уставом и законом;
- 8) предузимати друге мере и радње за које је законом и другим прописом овлашћен.

Члан 27.

Инспектор у вршењу послова надзора сарађује са другим инспекторима, правосудним органима, прекршајним органима и другим заинтересованим органима и организацијама.

Инспектор је дужан да предузима и предлаже потребне превентивне мере и акције у циљу спречавања повреде закона и других прописа.

Члан 28.

Кад је вршење појединих инспекцијских послова поверено органима општине, града Београда, градова и аутономних покрајина, инспектор има у односу на те органе право и дужност да:

- 1) издаје обавезне инструкције за извршавање закона и других прописа и за вршење послова, као и да контролише њихово извршавање;
- 2) остварује непосредан надзор над њиховим радом;
- 3) врши непосредан инспекцијски надзор у свим пословима и са свим овлашћењима ако их органи из става 1. овог члана не врше;
- 4) одузме овлашћење поједином инспектору и предложи утврђивање одговорности у органу општине, града Београда, градова и аутономних покрајина, који послове не обавља благовремено, стручно, законито и савесно;
- 5) организује заједничке акције са инспекторима у органима општине, града Београда, градова и аутономних покрајина, увек кад то потребе захтевају;
- 6) тражи извештаје, податке и обавештења о вршењу поверених послова инспекцијског надзора.

Члан 29.

Инспектор може о свом доласку ради вршења надзора у органу, предузећу, установи и организацији обавестити функционера који руководи тим органом, односно одговорно лице у предузећу или организацији.

Органи, предузећа, установе и друге организације односно грађани дужни су да инспектору омогуће несметано вршење послова, ставе на увид потребна документа и предмете и пруже другу тражену помоћ.

Инспектор је дужан да узме у поступак пријаве грађана, предузећа и других организација у вези са пословима из њихове надлежности и да о резултатима поступка обавести подносиоца пријаве.

Члан 30.

Ако инспектор оцени да је повредом прописа учињено кривично дело, привредни преступ, прекршај или повреда радне дужности над чијом применом врши назор, дужан је да без одлагања поднесе пријаву за учињено кривично дело или привредни преступ, захтев за покретање прекршајног поступка и захтев за утврђивање одговорности због повреде радне дужности.

Орган или организација, којој је поднет захтев за покретање прекршајног поступка, односно захтев за покретање поступка за утврђивање одговорности због повреде радне дужности, дужан је да о исходу поступка обавести инспектора.

Члан 31.

Ако у вршењу инспекцијског надзора дође до сазнања да општи акт органа или организације није у сагласности са законом или другим прописом, инспектор ће указати на то органу, или организацији који је тај акт донео и предложити да се утврђене незаконитости, односно неправилности, отклоне најдуже у року од 60 дана.

Ако орган или организација не поступи по предлогу из става 1. овог члана, инспектор обавештава о томе орган надлежан за предузимање мера против аката који нису у складу са Уставом, законом и другим прописима.

Члан 32.

Инспектор је дужан да чува, као службену тајну, податке до којих дође приликом вршења надзора или које му органи, организације и грађани доставе у вршењу надзора.

Члан 33.

Инспекцијске послове може обављати лице које има високу стручну спрему одговарајућег смера, положен стручни испит за рад у органима управе и најмање три године радног искуства. Изузетно, законом се може одредити да поједине мање сложене послове инспекцијског надзора обављају инспектори који имају вишу стручну спрему.

Инспектор мора имати легитимацију приликом вршења надзора, којом доказује својство инспектора.

Образац легитимације и начин издавања прописује министар надлежан за послове

управе.

4. Управна инспекција

Члан 34.

Надзор над применом закона и других прописа о државној управи и канцеларијском пословању, као и прописа о управном поступку који се односе на ефикасност и ажурност у решавању управних ствари, стручну спрему запослених који врше радње у управном поступку, на објављивање имена радника који су овлашћени за решавање у управним стварима и за предузимање радњи у поступку пре доношења решења врши управна инспекција.

Надзор из става 1. овог члана, управна инспекција врши у органима којима су поверени послови државне управе, предузећима и организацијама које врше управна овлашћења, службама председника Републике, Народне скупштине, Владе и службе за вршење заједничких послова републичких органа.

Надзор из става 1. овог члана врши се у служби Уставног суда Србије, судовима, јавним тужилаштвима, јавним правобранилаштвима, органима за вођење прекршајног поступка, казнено-поправним и васпитно-поправним установама.

Члан 35.

Послове управне инспекције обавља министарство надлежно за послове управе.

Послове управне инспекције за град Београд, као поверене, обавља орган градске управе.

Послове из надлежности управне инспекције обавља управни инспектор.

Управни инспектор може бити лице које има завршен правни факултет, положен стручни испит и најмање пет година радног искуства у том степену образовања.

Члан 36.

Ако приликом вршења надзора утврди одређену неправилност, управни инспектор донеће решење којим налаже њено отклањање и одредити рок у коме се то мора учинити.

Ако је законом или другим прописом предвиђено да се за утврђену неправилност поступи на други начин, управни инспектор поступа на начин утврђен тим законом, односно другим прописом.

Члан 37.

Против решења управног инспектора може се изјавити жалба у року од осам дана.

Жалба не одлаже извршење решења.

Глава трећа

ОРГАНИЗАЦИЈА ОРГАНА ДРЖАВНЕ УПРАВЕ

1. Унутрашња организација

Члан 38.

Основна начела за унутрашњу организацију и систематизацију радних места у органима државне управе утврђује Влада.

Члан 39.

Унутрашња организација и систематизација радних места у органу државне управе уређује се актом који доноси министар, односно функционер који руководи посебном организацијом.

На акте из става 1. овог члана сагласност даје Влада.

Члан 40.

Законом се могу ради целовитог обављања послова из делокруга министарства, за поједине области управе образовати посебни организациони облици, у складу са природом задатака и послова које орган врши.

2. Обављање послова ван седишта органа државне управе

Члан 41.

Органи државне управе могу, ради обављања одређених послова из свог делокруга, образовати организационе јединице ван свог седишта (у даљем тексту: подручне јединице) за подручја која одреди Влада.

Подручне јединице и број радних места у тим јединицама утврђују се актом о организацији и систематизацији радних места у органу државне управе.

Подручне јединице свих органа државне управе образоване за одређено подручје чине подручни центар државне управе (у даљем тексту: округ).

Седиште округа одређује Влада.

Члан 42.

Начелника округа поставља Влада на четири године.

Начелник округа стара се о обезбеђењу услова за обављање послова у округу и остварује сарадњу са органима општина, градова и аутономних покрајина у обављању послова државне управе.

Начелник округа је одговоран Влади за обављање послова из става 2. овог члана на подручју округа, и у складу с тим овлашћен је да предлаже и предузима одређене дисциплинске и друге мере, у складу с актом Владе.

Начелник округа је обавезан да сарађује са функционером који руководи органом државне управе, у остваривању програма и планова у подручној јединици и у поступању подручних јединица по упутствима, смерницама и другим налозима функционера.

3. Руковођење радом органа државне управе

Члан 43.

Министар остварује права и дужности утврђене Уставом и законом и руководи радом министарства у складу са овим законом.

Радом посебне организације руководи функционер кога поставља Влада.

Радом органа управе у саставу министарства руководи функционер кога поставља Влада.

Члан 44.

Министар, односно функционер који руководи посебном организацијом, представља министарство, односно посебну организацију, организује и обезбеђује законито и ефикасно обављање послова и одлучује о правима, дужностима и одговорностима запослених.

Министар, односно функционер који руководи посебном организацијом, одговоран је за обављање функције која му је поверена, као и за рад министарства, односно посебне организације.

Члан 45.

Функционер који руководи органом управе у саставу министарства организује и обезбеђује законито и ефикасно обављање послова из делокруга органа управе у саставу министарства.

У извршавању послова из става 1. овог члана функционер који руководи посебном организацијом у саставу министарства дужан је да се придржава налога и упутстава министра.

Члан 46.

У министарству се постављају помоћници министра који руководе одређеним ресорима, обављају послове утврђене актом о организацији и систематизацији радних места, као и друге послове које им одреди министар.

Помоћнике министра поставља и разрешава Влада на предлог министра на четири године.

Члан 47.

Министарство може имати секретара министарства.

Секретар министарства обавља послове који се односе на: унутрашњу организацију и рад министарства; остваривање сарадње министарства са другим органима; извршавање програма рада министарства, као и друге послове за које га министарство овласти.

Секретара министарства поставља и разрешава Влада на предлог министра.

Члан 48.

Функционер који руководи посебном организацијом има заменика.

У посебној организацији могу се постављати помоћници функционера који руководи посебном организацијом.

Функционере из ст. 1. и 2. овог члана поставља на четири године Влада, на предлог функционера који руководи посебном организацијом.

Члан 49.

Министар не може вршити никакву јавну, професионалну и другу дужност која је неспојива са његовом функцијом министра.

Функционер који руководи посебном организацијом, помоћник министра, секретар министарства, заменик и помоћник функционера који руководи посебном организацијом (у даљем тексту: функционери у органима државне управе), не могу радити у другом органу државне управе, другој организацији, односно код другог послодавца, нити могу обављати самосталну професионалну делатност која није спојива са њиховим статусом функционера у органима државне управе.

Влада може дати сагласност да функционери из ст. 1. и 2. овог члана са научним звањима раде у научнообразовним установама уколико се тиме не доводи у питање ефикасан рад органа државне управе.

Члан 50.

О одговорности функционера у органима државне управе одлучује Влада на начин и по поступку који она утврди.

Члан 51.

У циљу разматрања одређених значајних питања из делокруга министарства, у министарству се може образовати савет министара, као саветодавно тело којим руководи министар.

Члан 52.

За обављање финансијско-материјалних, административно-техничких, биротехничких и информационо-документационих послова, послова механографске обраде података, текућег и инвестиционог одржавања и обезбеђења одређених пословних зграда и обезбеђивања других услова рада може се основати служба за заједничке послове републичких органа.

Службу из става 1. овог члана оснива Влада. Актом о оснивању утврђује се организација, начин рада и руковођење службом и друга питања од интереса за њен рад.

Глава четврта

ОДНОСИ ОРГАНА ДРЖАВНЕ УПРАВЕ

1. Односи према Народној скупштини, председнику Републике и Влади

Члан 53.

Односи органа државне управе према Народној скупштини и председнику Републике заснивају се на правима и дужностима утврђеним Уставом, законом и другим прописима.

Органи државне управе обавезни су да Народној скупштини и председнику Републике дају обавештења, објашњења и податке из свог делокруга, који су неопходни за њихов рад.

Члан 54.

Органи државне управе извршавају акте председника Републике донете за време ратног стања или непосредне ратне опасности, као и акте донете за време ванредног стања.

Члан 55.

Односи органа државне управе према Влади заснивају се на правима и дужностима утврђеним Уставом и законом.

Органи државне управе се у вршењу послова из своје надлежности придржавају смерница и начелних ставова Владе.

Смерницама и начелним ставовима одређује се начин рада органа државне управе у примењивању прописа, налажу рокови за доношење прописа за које су органи државне управе овлашћени и одређује начин и облик сарадње са другим органима и организацијама.

Органи државне управе имају право да од Владе траже да заузме начелне ставове о одређеним питањима од значаја за извршавање закона, других прописа и општих аката, а Влада је дужна да их о свом ставу обавести.

2. Односи према органима аутономне покрајине, града Београда, града и општине

Члан 56.

У остваривању права и дужности утврђених Уставом и законом, међусобни односи органа државне управе и органа аутономне покрајине, града Београда, града и општине заснивају се на сарадњи и обавештавању.

Члан 57.

Органи државне управе остварују контролу над законитошћу у обављању послова из надлежности органа аутономне покрајине, града Београда, града и општине.

Када орган државне управе сматра да општи акт органа аутономне покрајине, града Београда, града или општине није у складу са законом или другим републичким прописом, дужан је да покрене поступак за оцењивање уставности и законитости пред Уставним судом.

До доношења одлуке Уставног суда, орган државне управе може предложити Влади да обустави од извршења општи акт из става 2. овог члана.

Члан 58.

Ако надлежни орган аутономне покрајине, града Београда, града и општине не извршава одлуке или опште акте аутономне покрајине, града Београда, града и општине који се

односе на остваривање слобода, права и дужности човека и грађанина, орган државне управе упозориће на то надлежни орган у аутономној покрајини, граду Београду, граду и општини и затражити да у року који не може бити дужи од месец дана предузме мере за извршавање те одлуке или општег акта.

Ако орган из става 1. овог члана и поред упозорења не предузме мере, орган државне управе може:

1) одредити други орган аутономне покрајине, града Београда, града и општине да изврши одлуку или општи акт аутономне покрајине, града Београда, града и општине;

2) непосредно преузети извршавање одлуке, односно општег акта аутономне покрајине, града Београда, града и општине, а најдуже три месеца.

У случају из става 2. тачке 1. овог члана, орган државне управе покреће поступак за утврђивање одговорности функционера који руководи органом аутономне покрајине, града Београда, града и општине.

Члан 59.

Ако орган аутономне покрајине, града Београда, града или општине сматра да је радом или актом органа државне управе учињена повреда законом утврђених права аутономне покрајине, града Београда, града или општине, обратиће се Влади ради заштите тих права.

Ако је повреда законом утврђених права аутономне покрајине, града Београда, града или општине учињена радом или актом Владе, орган аутономне покрајине, града Београда, града или општине, обратиће се Народној скупштини.

Народна скупштина односно Влада у случају из ст. 1. и 2. овог члана предузеће мере у складу са Уставом и законом.

3. Односи према грађанима, предузећима и другим организацијама

Члан 60.

Органи државне управе дужни су да грађанима омогуће несметано остваривање њихових права и обавеза, дају им потребне податке и обавештења, пружају правну помоћ, сарађују са грађанима, поштују људску личност и чувају углед органа државне управе.

Члан 61.

Органи државне управе дужни су да разматрају представке, петиције и предлоге које им грађани подnose, да поступају по њима и о томе обавештавају грађане.

Члан 62.

Грађанин који се уредно одазове позиву органа државне управе, а службена радња ради које је позван није обављена без његове кривице, има право на накнаду трошкова које је услед тога имао.

Грађанин који у време одређено за рад са странкама није кривицом службеног лица обављао посао ради кога је дошао и без позива органа, има право на накнаду трошкова.

О захтеву грађанина, као и о висини накнаде трошкова, одлучује орган државне управе

сходно одредбама прописа којима се одређује накнада трошкова сведоцима у управном поступку. Против решења органа државне управе странка може уложити приговор министру.

Накнада трошкова исплаћује се на терет средстава за финансирање послова одговарајућег државног органа.

Ако службена радња није обављена услед пропуста службеног лица, орган државне управе има право обештећења према том лицу у висини исплаћене накнаде трошкова, према прописима о накнади штете.

Члан 63.

Одредбе овог закона о односима органа државне управе према грађанима примењују се и на односе према предузећима, установама и другим организацијама кад органи државне управе решавају о правима и обавезама предузећа и других организација, заснованим на закону.

4. Међусобни односи органа државне управе

Члан 64.

Међусобни односи органа државне управе заснивају се на правима и дужностима утврђеним законом и другим прописима.

Органи државне управе дужни су да међусобно сарађују када то захтева природа послова државне управе, да једни другима достављају податке и обавештења неопходна за рад, образују заједничке службе и стручна тела, као и да остварују и друге облике заједничког рада и сарадње.

Када је у органу државне управе неосновано одбијена сарадња из става 2. овог члана, обавестиће о томе Владу.

Члан 65.

Органи државне управе у обављању послова из свог делокруга сарађују са судовима, јавним тужилаштвима и другим државним органима, у складу са законом.

Глава пета

ЈАВНОСТ РАДА

Члан 66.

Органи државне управе обезбеђују јавност рада: давањем информација средствима јавног информисања, издавањем службених публикација и обезбеђивањем услова за несметано обавештавање јавности о обављању послова из њиховог делокруга.

Органи државне управе ускратиће давање информација ако њихова садржина представља државну, војну, службену или пословну тајну.

О ускраћивању информација или других података и чињеница из делокруга рада

министарства, односно посебне организације, одлучује министар односно функционер који руководи посебном организацијом, у складу са законом.

Глава шеста

ПРАВНИ АКТИ ОРГАНА ДРЖАВНЕ УПРАВЕ

Члан 67.

Органи државне управе доносе правилнике, наредбе, упутства и решења, кад су на то законски овлашћени.

Органи државне управе могу издавати инструкције и давати објашњења.

Акта из става 1. овог члана могу доносити и органи којима је поверено вршење послова из оквира права и дужности Републике.

Члан 68.

Правилником се разрађују поједине одредбе закона и прописа Владе ради њиховог извршавања.

Наредбом се ради извршавања појединих одредаба закона и других прописа наређује или забрањује поступања у одређеној ситуацији која има општи значај.

Упутством се прописује начин рада и вршења послова органа државне управе, као и предузећа, установа и других организација када врше поверене послове државне управе у извршавању појединих одредаба закона и других прописа.

Правним актима из ст. 1, 2. и 3. овог члана не могу се за грађане, предузећа, установе и друге организације установљавати обавезе и права који нису засновани на закону нити се могу утврђивати надлежности органа државне управе.

Правни акти из ст. 1, 2. и 3. овог члана објављују се у "Службеном гласнику Републике Србије".

Члан 69.

Решењем се одлучује о појединачним управним и другим појединачним стварима, у складу са законом и другим прописима.

Члан 70.

Обавезном инструкцијом уређују се, кад је то одређено законом, обавезна правила о начину рада и поступања органа, као и предузећа, установа и других организација када врше поверене послове државне управе у примењивању закона, којима се обезбеђује успешно извршавање послова.

Стручно упутство садржи правила за стручно организовање службе и за стручни рад запослених у органима државне управе и у другим органима и организацијама које врше поверене послове државне управе.

Објашњењем се даје мишљење које се односи на примену појединих одредби закона и других прописа.

Члан 71.

Правилник, наредбе и упутства доноси функционер који руководи органом државне управе.

Правне акте из става 1. овог члана који су од интереса за два или више органа државне управе доносе функционери споразумно, ако су на то овлашћени законом.

Решење доноси функционер који руководи органом државне управе ако законом није друкчије одређено.

Глава седма

РЕШАВАЊЕ СУКОБА НАДЛЕЖНОСТИ

Члан 72.

Влада решава сукобе надлежности између:

- 1) министарстава, министарстава и посебних организација и посебних организација;
- 2) органа државне управе и органа којима су поверени послови државне управе;
- 3) органа државне управе и предузећа, установе и друге организације када у вршењу управних овлашћења одлучују о појединачним правима и обавезама из оквира права и дужности Републике;
- 4) органа којима су поверени послови управе из оквира права и дужности Републике;
- 5) предузећа, установа и других организација када у вршењу управних овлашћења одлучују о појединачним правима и обавезама из оквира права и дужности Републике.

Члан 73.

Сукоб надлежности између подручних јединица министарства, односно посебних организација, решава министар, односно функционер који руководи посебном организацијом.

Члан 74.

Сукоб надлежности између судова и органа државне управе решава Уставни суд.

Глава осма

ОДЛУЧИВАЊЕ ПО ЖАЛБИ

Члан 75.

По жалби против првостепеног решења подручне јединице основане за вршење управних послова решава министар.

По жалби против првостепеног решења органа који врши поверене послове државне

управе из оквира права и дужности Републике решава министар, ако законом није другачије одређено.

Против првостепеног решења министарства, може се изјавити жалба само кад је то законом предвиђено, као и у случају кад се ради о ствари у којој је искључен управни спор.

По жалби против првостепеног решења из става 3. овог члана решава Влада, ако законом није другачије одређено.

Члан 76.

Одредбе члана 75. примењују се и на посебне организације када решавају у управним стварима.

Глава девета

ИЗУЗЕЋЕ СЛУЖБЕНОГ ЛИЦА

Члан 77.

О изузећу службеног лица у министарству, односно посебној организацији одлучује министар, односно функционер који руководи посебном организацијом.

О изузећу министра, односно функционера који руководи посебном организацијом, одлучује Влада.

О изузећу службеног лица органа, односно организације, коме је поверено вршење послова државне управе, решава функционер који руководи тим органом, односно организацијом.

Глава десета

КАНЦЕЛАРИЈСКО ПОСЛОВАЊЕ

Члан 78.

Канцеларијско пословање органа државне управе обухвата евидентирање, чување, класификовање и архивирање материјала примљеног и насталог у раду органа државне управе, посебне организације или стручне службе, као и друга питања везана за њихово пословање.

Влада уређује канцеларијско пословање из става 1. овог члана.

Канцеларијско пословање примењује се на службу Народне скупштине, председника Републике, Владе, као и органа општина, градова, града Београда и аутономних покрајина када врше поверене послове државне управе из оквира права и дужности Републике, као и на предузећа и друге организације када врше јавна овлашћења.

Глава једанаеста

СРЕДСТВА ЗА ФИНАНСИРАЊЕ ПОСЛОВА ДРЖАВНЕ

УПРАВЕ

Члан 79.

Средства за финансирање послова државне управе чине:

- 1) средства за исплату зараде запослених и функционера,
- 2) средства за материјалне трошкове,
- 3) средства за посебне намене,
- 4) средства за набавку и одржавање опреме, и
- 5) средства за регресирање годишњих одмора и друге посебне накнаде и солидарне помоћи (у даљем тексту посебне накнаде).

Средства за финансирање послова државне управе обезбеђују се у буџету Републике.

Члан 80.

Орган државне управе може остваривати приходе својом делатношћу ако је то предвиђено законом.

Члан 81.

При утврђивању висине средстава за финансирање послова органа државне управе полази се нарочито од потребе обезбеђивања потпуног и ефикасног вршења послова, њихове природе и обима и од других услова.

Члан 82.

Ако се после утврђивања средстава за финансирање, знатније повећа обим послова органа који се не могу извршити из утврђених средстава, или ако се смањи обим послова, функционер који руководи органом дужан је да о томе обавести Владу.

Члан 83.

Средства за исплату зараде запослених и функционера обезбеђују се за:

- 1) зараде функционера,
- 2) зараде запослених,
- 3) накнаде нераспоређеним функционерима,
- 4) зараде и накнаде запосленима за чијим је радом престала потреба.

Обезбеђивање средстава за зараде и утврђивање зарада запослених у органима државне управе врши се на основу критеријума утврђених законом и на основу прописа који утврђују обавезу плаћања пореза и доприноса на исплаћене зараде запослених.

Члан 84.

Распоред средстава за зараде запослених у органима државне управе врши се

финансијским планом, а коначан распоред завршним рачуном.

Финансијски план и завршни рачун доноси функционер који руководи органом државне управе.

Члан 85.

Средства за материјалне трошкове обезбеђују се за:

- 1) трошкове набавке потрошног материјала и ситног инвентара, огрева, осветљења, закупа и одржавања пословних просторија, поштанско телеграфске услуге;
- 2) трошкове набавке стручних публикација, литературе и штампања материјала;
- 3) трошкове осигурања и одржавања средстава опреме;
- 4) путне и друге трошкове који представљају лична примања, а који се органу државне управе признају у материјалне трошкове;
- 5) друге трошкове потребне за вршење послова органа државне управе који према намени спадају у материјалне трошкове.

Члан 86.

Средства за посебне намене обезбеђују се за;

- 1) одређене потребе у вези са радом органа државне управе (накнаде сведоцима, трошкове поступка и сл.);
- 2) отпремнине запослених којима престаје радни однос због одласка у пензију;
- 3) стручно оспособљавање и усавршавање запослених;
- 4) средства за модернизацију органа државне управе;
- 5) накнаде по уговору са научно-истраживачким и другим организацијама, и
- 6) остале намене утврђене посебним законом.

Члан 87.

Средства опреме чине инвентар и друге потребне ствари које органу државне управе служе за вршење његових послова, а чији је век трајања, под нормалним условима коришћења, дужи од једне године, ако законом није друкчије одређено.

Средства опреме чине и новчана средства намењена за набавку опреме.

Члан 88.

Распоређивање средстава за материјалне трошкове, средстава за посебне намене и средстава за набавку и одржавање опреме врши се предрачуном који доноси функционер који руководи органом државне управе.

Члан 89.

За законито коришћење средстава за зараде запослених, материјалне трошкове, посебне намене, набавку и одржавање опреме и средстава за посебне накнаде одговоран је

функционер који руководи органом државне управе.

Налогe и друге акте за исплату и коришћење средстава из става 1. овог члана потписује функционер који руководи органом државне управе или лице које он овласти.

Члан 90.

Орган државне управе може ствари и опрему расходovati ако су услед дотрајалости или других узрока постале неупотребљиве.

Члан 91.

Влада може да одреди да се ствари и опрема заједнички користе са другим државним органима и да утврди начин и услове коришћења и удруживања као и да одреди пренос права коришћења са једног на други државни орган, без накнаде.

Глава дванаеста

1. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 92.

Новчаном казном до 100.000 динара казниће се за прекршај предузеће, установа или друго правно лице ако инспектору онемогући несметано вршење послова, ако не стави на увид потребна документа и предмете и не пружи другу тражену помоћ (члан 29. став 2).

За прекршај из става 1. овог члана казниће се новчаном казном до 50.000 динара лице које самостално обавља делатност (члан 29. став 2).

За прекршај из става 1. овог члана казниће се новчаном казном до 10.000 динара, одговорно лице у предузећу, установи или другом правном лицу (члан 29. став 2).

Члан 93.

Новчаном казном до 10.000 динара казниће се за прекршај одговорно лице у државном органу:

1) ако не пропише услове које морају испуњавати запослени у органу који врши поверене послове (члан 21. тачка 7);

2) ако не пропише начин вођења евиденције у вези са повереним пословима (члан 21. тачка 8);

3) ако не донесе пропис из члана 21. тачка 10. овог закона.

2. ПРИМЕЊИВАЊЕ ОДРЕДАБА ЗАКОНА

Члан 94.

Одредбе овог закона које се односе на стручну спрему запослених, јавност рада, канцеларијско пословање и правне акте примењују се и на органе, предузећа, установе и друге организације када на основу закона обављају послове државне управе.

Члан 95.

Одредбе овога закона које се односе на средства за финансирање, јавност рада, канцеларијско пословање и правне акте, примењују се на општинску и градску управу, органе управе аутономне покрајине до доношења одговарајућих аката којима ће органи општина, града Београда и аутономних покрајина уредити то питање.

Одредбе овог закона примењују се и на општинске управе и органе управе аутономне покрајине кад решавају о правима, обавезама и интересима грађана, предузећа или другог правног лица.

Члан 96.

Одредбе овог закона које се односе на средства за финансирање, примењују се и на друге државне органе, Уставни суд Србије, јавна правобранилаштва, органе за прекршаје и установе за извршење кривичних санкција.

3. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 97.

Становима и другим непокретностима које су прибавиле радне заједнице органа управе и других државних органа до дана ступања на снагу овог закона располаже Република, односно аутономна покрајина, град Београд или општина.

Члан 98.

За обављање послова из оквира права и дужности Републике, органи државне управе преузимају запослене из општинских, градских и покрајинских органа.

Члан 99.

До усклађивања одговарајућих прописа, односно до почетка примене закона у појединим областима који су усклађени са Уставом, органи аутономних покрајина, града Београда и општина, наставиће да обављају, као поверене послове државне управе све послове управе које су обављали по до сада важећим прописима.

Члан 100.

Влада може одредити да одређене послове државне управе који се обављају ван седишта министарства и посебне организације за општине на подручју града Београда, односно за подручје округа у аутономним покрајинама, обављају органи града Београда, односно аутономне покрајине, до утврђивања послова државне управе који ће им бити поверени законом.

Члан 101.

Даном ступања на снагу овог закона престају да важе:

1) Закон о државној управи ("Службени гласник СРС", бр.52/89, 24/90, 37/90 и "Службени гласник РС", број 6/90);

2) Закон о државној управи Аутономне Покрајине Војводине ("Службени лист АПВ", бр. 22/81, 9/85, 13/86, 29/88, 22/89, 1/90, 15/90, 20/90, 24/90, 30/90 и 35/90);

3) Закон о државној управи Аутономне Покрајине Косово ("Службени лист АПК", бр. 38/80, 39/80, 9/83, 42/86, 5/90, и "Службени гласник СРС", број 45/90);

4) одредбе чл. 1, 2, 3, 4, 26, 28, 28а, 28б, 28в, 29, 30. и 34. Закона о министарствима ("Службени гласник РС", бр. 7/91 и 44/91), као и прописи донети за извршавање тих закона осим прописа којим је образована служба за вршење заједничких послова.

5) Закон о управној инспекцији ("Службени гласник СРС", бр. 48/75, 32/81, 84/89).

6) Закон о управној инспекцији ("Службени лист САПКМ", број 27/87).

Члан 102.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Србије".

ИЗМЕНЕ

Одлука Уставног суда Републике Србије IV број 212/92 у вези са чл. 100. Закона о државној управи

Одлука је објављена у "Службеном гласнику РС", бр. 6/93.

Уставни суд Републике Србије у саставу: председник проф. др Балша Шпадијер и судије: Верона Адам-Бокрош, Миодраг Богдановић, Радиша Богдановић, Ратко Бутулија, Слободан Вучетић, Љубомир Поповић и Ђуро Сворцан, на основу члана 125. Устава Републике Србије, на седници одржаној 3. децембра 1992. године, донео је

ОДЛУКУ

Утврђује се да члан 100. Закона о државној управи ("Службени гласник Републике Србије", број 20/92) није у сагласности са Уставом Републике Србије.

Образложење

Уставни суд је Решењем од 2. јула 1992. године, по сопственој иницијативи, покренуо поступак оцењивања уставности члана 100. Закона о државној управи, који гласи:

"Влада може одредити да одређене послове државне управе који се обављају ван седишта министарстава и посебне организације за општине на подручју града Београда, односно за подручје округа у аутономним покрајинама, обављају органи града Београда, односно аутономне покрајине, до утврђивања послова државне управе који ће им бити поверени законом."

Народна скупштина Републике Србије није доставила одговор поводом Решења Уставног суда.

Како спорне одредбе Закона нису у међувремену измењене и још су на снази, Уставни суд је наставио поступак оцене уставности напред наведених одредби.

Одредбама члана 109. став 2. Устава Републике Србије је утврђено да Република Србија може законом поверити аутономној покрајини вршење појединих послова из оквира својих права и дужности и пренети јој средства за те послове.

Одредбама члана 118. став 1. Устава је утврђено да град Београд обавља и послове које му Република законом повери из оквира својих права и дужности.

Уставни суд је констатовао да из наведених уставних одредби произлази да се само законом може поверити граду Београду и аутономној покрајини вршење појединих послова Републике, о чему одлучује Народна скупштина вршећи своју законодавну функцију.

Имајући то у виду, Суд је оценио да Влада Републике Србије, према Уставу, нема овлашћења да, из оквира права и дужности Републике, поверава одређене послове, па ни послове државне управе, органима града Београда или аутономне покрајине.

Уставни суд је, такође, оценио да према члану 109. став 2. и члану 118. став 1. Устава закон није могао утврдити овлашћење Влади да одређује које послове државне управе обављају органи града Београда за општине са његовог подручја, односно које то послове државне управе обављају органи аутономне покрајине, за подручје округа у аутономним покрајинама. Суд је при томе имао у виду да одредбе члана 100. Закона имају карактер прелазних законских одредби и да је наведено овлашћење Владе привременог карактера.

Сагласно изложеном, а на основу члана 46. тачка 1. Закона о поступку пред Уставним судом и правном дејству његових одлука ("Службени гласник Републике Србије", број 32/91), Уставни суд је одлучио као у изреци.

На основу члана 130. Устава Републике Србије, одредбе члана 100. Закона о државној управи престају да важе даном објављивања Одлуке Уставног суда у "Службеном гласнику Републике Србије".

IУ број 212/92

Председник Уставног суда

проф. др **Балша Шпадијер**, с. р.

Закон о изменама и допунама Закона о државној управи

Закон је објављен у "Службеном гласнику РС", број 48/93.

Члан 1.

У Закону о државној управи ("Службени гласник РС", број 20/92), у члану 19. после става 1. додаје се нови став који гласи:

"Влада прописује програм, садржину и начин полагања стручног испита."

Ст. 2. и 3. постају ст. 3. и 4.

Члан 2.

После члана 44. додаје се нови члан, који гласи:

"Члан 44а

Министар може имати заменика.

Заменик министра замењује министра у његовом одсуству, на седницама Владе учествује у расправљању о питањима из делокруга министарства и обавља друге послове које му одреди министар.

Заменик министра може бити одређен за повереника Владе у Народној скупштини кад се разматрају закони, други прописи или питања из делокруга министарства.

Заменика министра поставља Влада на време до четири године, а најдуже на време док траје мандат Владе која именује заменика министра."

Члан 3.

У члану 49. у ставу 2. на почетку реченице испред речи: "функционер који руководи посебном организацијом, додају се речи: "заменик министра" и после њих ставља се запета.

Члан 4.

После члана 93. додају се нови члан који гласи:

"Члан 93а

Новчаном казном од 1.000.000 до 10.000.000 динара казниће се за прекршај одговорно лице у органу управе, ако не изврши решење управног инспектората (члан 36)."

Члан 5.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Србије".

Члан 84. Закона о валоризовању новчаних казни за прекршаје из републичких закона

Закон је објављен у "Службеном гласнику РС", бр. 53/93.

Члан 84.

У Закону о државној управи ("Службени гласник РС", број 20/92), у члану 92. став 1. износ: "100.000" замењује се износом: "1.000.000.000".

У ставу 2. износ: "50.000" замењује се износом: "500.000.000".

У ставу 3. износ: "10.000" замењује се износом: "100.000.000".

У члану 93. износ: "10.000" замењује се износом: "100.000.000".

Члан 2. Закона о изменама и допунама Закона о валоризовању новчаних казни за прекршаје из републичких закона

Закон је објављен у "Службеном гласнику РС", бр. 67/93.

Члан 2.

У одредбама чл. 3. до 99. износи новчаних казни за прекршаје увећавају се хиљаду пута.

Члан 68. Закона о изменама закона којима су одређене новчане казне за привредне преступе и прекршаје

Закон је објављен у "Службеном гласнику РС", бр. 48/94.

Члан 68.

У Закону о државној управи ("Службени гласник РС", бр. 20/92, 53/93 и 67/93), у члану 92. став 1. речи: "до 1.000.000.000.000 динара" замењују се речима: "од 500 до 10.000 нових динара".

У ставу 2. речи: "до 500.000.000.000 динара" замењују се речима: "од 100 до 5.000 нових динара".

У ставу 3. речи: "до 100.000.000.000 динара" замењују се речима: "од 50 до 1.000 нових динара".

У члану 93. речи: "до 100.000.000 динара" замењују се речима: "од 50 до 1.000 нових динара".

Члан 217. тач. 2) Закона о локалној самоуправи

Закон је објављен у "Службеном гласнику РС", бр. 49/99.

Члан 217.

Даном ступања на снагу овог закона престају да важе:

2) одредбе чл. 56-59. Закона о државној управи ("Службени гласник РС", бр. 20/92, 6/93 и 48/93) у делу који се односи на општине, градове и град Београд.

Члан 93. Закона о државној управи

*Закон је објављен у "Службеном гласнику РС", бр. 79/2005
од 16.9.2005. године.*

Члан 93.

Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о државној управи ("Службени гласник РС", бр. 20/92, 6/93, 48/93, 53/93, 67/93, 48/94 и 49/99), изузев одредаба чл. 22-37. и члана 92.

Члан 32. Закона о изменама закона којима су одређене новчане казне за привредне преступе и прекршаје

*Закон је објављен у "Службеном гласнику РС", бр.
101/2005 од 21.11.2005. године.*

Члан 32.

У **Закону о државној управи** ("Службени гласник РС", бр. 20/92, 6/93, 48/93, 53/93, 67/93, 48/94 и 49/99), у члану 92. став 1. речи: "од 500 до 10.000 нових динара" замењују се речима: "од 20.000 до 400.000 динара".

У ставу 2. речи: "од 100 до 5.000 нових динара" замењују се речима: "од 10.000 до 250.000 динара".

У ставу 3. речи: "од 50 до 1.000 нових динара" замењују се речима: "од 1.000 до 25.000 динара".